

Branko Rosić

**A TAKO
JE DOBRO
POČELO**

■ Laguna ■

Copyright © 2015, Branko Rosić
Copyright © ovog izdanja 2015, LAGUNA

BIBLIOTEKA
MERIDIJAN
Knjiga br. 51

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Olji

I

Šteta što digitalni satovi ne mogu da kucaju. A da mogu, bilo bi to potpuno zadovoljstvo. Barem za mene. Obožavam kucanje sata.

Pre tri godine nabavio sam stari model sata koji je imao, kao zvono, one dve kapice nalik na medveđe uši. Nikada se nisam plašio mraka, ali sam od najranijeg detinjstva, tačnije od prve večeri u kojoj sam izbačen iz roditeljske spavaće sobe i poslat da se osamostalim, morao imati noćnog prijatelja. Nisam pravio pitanje oko materijala od kog je napravljen – mogao je da bude plišani medved, a kasnije tranzistor ili digitalni sat u plastičnom pakovanju.

Kada sam plišanog prijatelja otpratio u „penziju“, odlučio sam da ga nasledi tranzistor koji sam svake večeri nosio u krevet. Voleo sam noćni program. Zamišljao

sam džinovsku antenu kako sa krova radio-stanice baca vibrirajuće signale koji silaze u naše tranzistore i uši. Voleo sam telefonske razgovore voditelja sa slušaocima, najave muzičkih hitova, kretanje noćne temperature, pritiska, brzine vetra. Kasnije nisam želeo da slušam nikakve priče u spavaćoj sobi, pa sam se bacio na satove.

Ovde, u bolnici u Kopenhagenu, tu je digitalni sat čiji displej deluje hipnotički. Sat, okačen na zidu moje bolničke sobe, danonoćno je u pogonu. Nikada nisam razmišljao o tome šta će bolesnicima tačno vreme? O tajmingu za uzimanje lekova brinu medicinske sestre. I o posetama, ručku, večeri, terapiji... Dakle, šta će bolesnicima tačno vreme? Možda da bi rekli: „Evo i u ovom satu smo prevarili kosca sa crnom kapuljačom. Prevarili smo ga za punih četrnaest sati i devetnaest minuta i pred nama je još jedna porcija vizita, lekova, infuzija, poseta rodbine...“

Retko mislim na kosca dok gledam u digitalni bolnički sat sa zelenim brojevima i datumom. Tako prolazi i moja sedma noć u bolnici u Kopenhagenu.

Obožavam kad ugase svetlo i ostanem u večernjem polumraku. Tada nastupa redovni bolnički lajtšou sačinjen od snopa koji dolazi iz lampe u hodniku, zelenih treptaja digitalnog sata i prigušenog plavičastog mlaza neonke podešene na minimalnu potrošnju struje. Sve to čini svetlosni koktel koji me pokriva poput tankog letnjeg ćebeta. I gost, ogromni toranj DT, danske nacionalne televizije čiji reflektor na vrhu svojim svetlosnim

snopom opisuje krug nad Kopenhagenom kao da pravi oreol iznad grada, oreol od nekoliko miliona luksa ispisani na noćnom nebu.

Upravo to o reflektoru i oreolu od nekoliko miliona luksa spomenuo sam doktoru Klasu Torstrupu tokom jutrošnje vizite. Toplo je prihvatio moju asocijaciju. Nije imao čak ni onu sažaljivu grimasu uz koju su ozbiljni ljudi ozbiljnih karijera i profesija skloni da vam udele zrno razumevanja kad im ispričate neku od svojih budalaština za koju možda samo vi mislite da je inteligentna. Doktor Klas Torstrup je pažljivo saslušao moje mikrozapažanje o večernjem svetlu koje dolazi sa DT tornja. Možda i zato što su ono zbog čega ležim u ovoj bolnici, kao i moja karijera, sve samo ne nezanimljivi i obični. Zbog toga ovaj doktor tokom vizite, kada se nađemo jedan na jedan, nema onu savršenu veštačku ljubaznost koju njegove kolege koriste kada žele da se otrese dosadnog pacijenta. Primećivao sam u njegovom ophođenju dozu onoga što u Beogradu zovu *rispekt*. Bilo je primetno da se radi o uvažavanju osobe koja se u jednom trenutku preračunala, ili pak uložila mnogo, a na kraju dobila loše karte.

Ponekad ne slutiš da te život ili sudbina mogu skinuti kao haljinu sa vešalice na sezonskom popustu u *Zari* ili *H&M*... Osećao sam se upravo tako.

Svako moje koketiranje sa spoljnim svetom postalo je besmisleno. Poslednjih nekoliko dana, život van bolnice je slao samo treptaje čiji sam niski intenzitet osećao s

vremena na vreme. Moje nove kolege iz bolničkih soba bili su domaćini, Danci, kojima su u posetu dolazili članovi porodice, prijatelji, kolege sa posla... Oni su im donosili vesti, *hajlajt* momente iz prirodnog poslovno-porodičnog okruženja koje su ovi propuštali zbog odsutnosti iz normale. Kao stranac, bio sam van domašaja i izolovan od bilo kakve komunikacije. Bio je to apsurd koji me je zasmeyavao. Moja prošlost razbila se pred surovom aktuelnošću trenutka. Do juče junak brojnih promocija, prezentacija, kampanja, intervjua, poslovnih sastanaka, odjednom sam bio u gotovo potpunoj izolaciji. Samo s vremena na vreme dobijao sam naznake odigravanja pravog života koji je uspevao da se probije ispod radara. Te male porcije realnosti nisam uvek grabio sa strašću, već kao nešto što mi je slučajno palo šaka.

Loše fizičko stanje u kojem sam se nalazio lišavalo me je čestih kontakata sa ostalim bolesnicima. Oskudnu komunikaciju obavljao sam isključivo sa lekarima, medicinskim sestrama i bolničkim psihologom koji je dolazio da razbije moju tajnovitost. Mnogi pacijenti koji su ležali u bolnici znali su da izlaze odavde. Oni drugi, koji su bili prikovani za krevete, davili su se meditacijom, stanjem nirvane izazvanim hipnotičkim i dugim gledanjem u scenografiju bolničkih soba. Njima, kao i meni, spoljašnji svet bio je dalek i nešto što se događa drugima, ravan dešavanjima u blokbusteru koji se prikazuje u nekom od sinepleksa na obodu Bulevara

Hansa Kristijana Andersena koji se nalazio nekoliko kilometara odavde.

Setio sam se posete ocu koji je ležao na VMA na Banjici, na odeljenju za plućne bolesti. Mesecima nakon poslednjeg ciklusa hemioterapije koja je oca potpuno iscrpela, njegov kancer pluća bio je u poslednjem stadijumu. Delio je sobu sa takođe starim pacijentom koji mi je jednom prilikom otkrio da je tokom Drugog svetskog rata bio padobranac i da se iskrcao u Italiji. Otac već duže vreme nije ništa pričao. Samo je dugo gledao u mene dok sam mu prenosio vesti iz spoljnog sveta, koje on nije registrovao. Bilo je to logično jer u zaustavnom vremenu života i u poslednjoj sudijskoj nadoknadi sudbine vesti iz TV dnevnika, pa čak i one iz porodice, postaju daleke i bespotrebne. U sobi je vladala tišina. Čuli su se samo povremeni jecaji oca dok je menjao stranu na kojoj je ležao i duboki uzdasi njegovog sustanara koji je imao neku tešku plućnu bolest. Kiseonik mu je dopreman crevom i onom medicinskom njuškom koja se stavlja na lice.

U jednom trenutku začuo sam huk koji me je naterao da se približim prozoru. Dopirao je sa Radovog stadiona na kojem je gostovala Crvena zvezda. Bila je to neka od besmislenih utakmica domaće lige, proglašena gradskim derbijem. Ali na njoj je tekao život kog nisu bili svesni ni moj otac, a ni njegov sustanar kome je upumpavan kiseonik. Moj otac, doktor prava, legenda skokova sa mosta u reku, ležao je pokošen kancerom i poslednjom

porcijom citostatika. A na krevetu do njegovog bio je ratni heroj, padobranac koji se iskrcao u Italiji pred desant saveznika. Život koji se odigravao na stadionu nije imao moć da makar na sekund probudi ta dva čoveka koja su se opraštala od uzbuđenja u ovozemaljskom formatu. Bio sam razgraničenje, kao vojnik mirovnih trupa na liniji koja deli život i smrt.

Ovde, u Kopenhagenu, vakuum-staklo predstavlja liniju razgraničenja sa pravim životom. Već danima sam bio ukotvljen u dosadnu mirnoću bolničkog tretmana i samo s vremena na vreme osećao sam nostalgiju za danima slobode. Istovremeno, prepoznavao sam strah od vraćanja u dnevnu rutinu, među obaveze i zahteve koje je podrazumevao moj posao stručnjaka za reklame, medijske i političke kampanje.

Za tim poslovnim parčedom života nisam osećao nikakvu potrebu. Zapravo, otkako sam stigao u ovu bolnicu, moje liste želja su naglo splasnule. Možda je moj najveći prohtev bila potreba za još većom dozom lekova protiv bolova, za dodatnom porcijom morfijuma koji mi je ubrizgavan kada bih počeo da pulsiram ka nepodnošljivom bolu iz kojeg sam hteo da se iščupam. Tada su dolazili dežurni lekari i izdavali komandu sestrama da saniraju nemir što me je spopadao u neredovnim naletima koji su ipak bili dovoljno česti da opravdaju rutinski koktel za smirenje.

Ali želju za epizodom „evo me, vratio sam se“ nisam imao.

Tokom nekoliko dana, koliko se nalazim na ovom mestu, više puta sam ispraćao pogledom transport bolesnika koji su preminuli. Pratio sam tu kratku povorku krajičkom oka i u ograničenom vidokrugu stalno otvorenog ulaza u moju sobu. Zapravo, vrata na njoj nisu ni postojala tako da sam imao pregled dešavanja u hodniku, naravno u oskudnom kadru. I dok sam gledao kako kroz bolnički hodnik guraju krevet sa telom pokojnika, redovno sam pomišljao da je taj životni finale krajnje skroman čin. Sve životne amplitude, završetak škole, posao, rođenje deteta, visoki društveni položaji... bile su s lakoćom ostavljane poput metara PVC poda koji ostaje iza točkova pokretnog bolničkog kreveta. Od trenutka kada lekar sa funkcijom mrtvozornika unese u zapisnik vreme i datum smrti preminulog sve se ubrzava i samo je plač rodbine događaj dužeg trajanja.

Sve ostalo je rutinski blickrig. Počev od kupanja mrtvaca, pa do transporta na grobno mesto.

II

Vrlo malo bolničkog staža bilo mi je dovoljno da sasvim jasno počnem da osećam prekid dugogodišnje rutine: jutarnjih kolegijuma, filter-kafe, kompleta novina... Sve te stvari su bile moj redovni životni koridor i ja sam, puneći značajnim biografskim redovima svoj CV, na putu od pripravničke larve do jednog od glavnih kreatora kampanja, učestvovao u svakodnevnom hodočašćima u multinacionalne kompanije. Tačnije, u jednu od njih: u poznatu američku marketinšku agenciju, advertajzing franšizu u Beogradu, koja je radila kampanje za najveće svetske firme i njihove proizvode.

Glen Čember, Amer i glavna njuška kompanije *Pollock Advert* bio je oduševljen mojim prvim stidljivim predlogom reklame za frenk-kolu, gazirani napitak planetarne popularnosti koji je prvi put proizveden 1968.

godine u fabrici u Oregonu, da bi se kasnije izlio u grla svih rasa i nacija. Usledile su marketinške akcije i kampanje, koje su oduševile advertajzing glavešine u centrali agencije na Petoj aveniji u Njujorku. Moje rešenje i noseći slogan za ovaj proizvod preuzeli su njujorške korporacijske poglavice i proglasili ih za glavne, a kao takvi, ubrzo su osvanuli na američkim televizijskim kanalima, u časopisima, na billboardima... Kao muzičku podlogu koristio sam tada, a bilo je to pre tri godine, veliki hit *Kad kiša poliže tvoj krov* popularnog dueta *Grem Pikok i Nil Dženings*, koji je u savršenoj adaptaciji, uz pljusak frenk-kole po imaginarnom američkom gradiću, doprineo kambeku ovog pića.

Baš u toj kampanji doveo sam do usijanja svoj talent da recikliram poznate pop refrene i pretočim ih u reklame. Kasnije sam to koristio za reklamiranje svega i svačega, počev od krompirastih treš grickalica u drečavoj ambalaži sve do moćnih automobilskih brendova čije sam automobile u reklamnim spotovima kupao u perionicama kreativnosti, pretumbavajući slatkaste stihove u moćne slogane koji su privlačili kupce.

U svet reklama i kompaniju *Pollock Advert* stigao sam iz novinarstva. Još u četvrtom razredu gimnazije počeo sam da radim kao radio-voditelj na poznatoj beogradskoj stanici *BR – Belgrade Road*. Svoju opsesiju iz predtinejdžerskog perioda – uspavlivanje uz tranzistor i obožavanje radija, pretočio sam u posao, i to dosta rano. Po povratku iz vojske i na prvoj godini fakulteta već sam

postao lik kakvom sam u mladosti zavideo – voditelj noćnog radijskog programa. Tu je izbrendirano moje ime: Dragan Lomić.

Sada, u bolnici, celokupna karijera delovala mi je kao folder zauvek počišćen u virusnom napadu na računar. Ponekad bih osetio zavist prema spoljnom svetu od kog sam bio odvojen bolničkim vakuum-staklom. Ponekad bih noću uspevao da čujem zvuk avionskog motora. Zamišljao sam kako se, nekoliko hiljada metara iznad mene, pogonski avionski kerozin pretvara u dugački beli gasoviti trag na noćnom nebu, dok džambo-džet prelazi od jedne do druge evropske kontrole leta.

Znao sam da nekoliko kilometara od mene balavci urliču u zabavnom parku Tivoli, dok im vožnja rolerkostrom ubrzava puls i podiže adrenalin. Da se negde u blizini odvijaju dejtovi tinejdžerskih replika bivše princeze dečjih programa sa hipsterskim verzijama ćosavih trendi mužjaka, uz gustiranje napitaka za koje sam radio kampanje. I da su u restoranima, u nekim kotlinama poslovnih zgrada, na pauzama za ručak u toku flertovi zaposlenih koji će se u kasnijim satima produžiti i pretočiti u preljubničke SMS-ove. Zamišljao sam kako u alejama hipermarketa neka supruga bira donji veš koji na blagajni plaća muž ne znajući da će ga ona obući na tajnom sastanku s ljubavnikom u motelu u predgrađu. Nekoliko kilometara od mog kreveta, u bazenima gej saune *Brenton*, šesnaestogodišnji klinac gubi devičanstvo dok mu dlakavi muškarac grize telo, a za to vreme

njegovi matorci misle da je na probi crkvenog hora koji se sprema za božićni koncert u luteranskoj crkvi.

Želeo sam da što duže ostanem u ovoj bolnici u Kopenhagenu. Dovoljno je bilo samo da iz sećanja izvučem jutarnje kolegijume u mojoj firmi i trtljanje u redovnim porcijama između kojih sam u odsečnim gutljajima ispijao filter-kafe iz automata u hodniku kompanije. Poslovi su obavljani uz zveckanje dedlajna koji je, otkako je globalna kriza desetkovala angažmane moje agencije, postao prava linija smrti na čijoj su ivici padali zaposleni, pokošeni neispunjenim obavezama ili odustajanjem klijenata. Trenutno sam bio oslobođen te svakodnevne klanice u advertajzing kompaniji koja me je u poslednje dve godine gurnula u krajnje odurne angažmane u kampanjama političkih stranaka. Umesto da radim promocije za poznate brendove, sve više sam klizio u prljave političke epizode gde sam tranžirao žrtve koje su izabrali naručioci što su agenciju i mene snabdevali zavidnim kešom. Sve više sam boravio u lovištima navodne srpske elite u kojima sam spravljao zamke čiji su se zubi zarivali u meso njihovih političkih protivnika, kaljajući ih pomoću montiranih afera i tekstova.

Juče mi je u posetu došao srpski konzul u Kopenhagenu. Bio je to čovek vrlo mlad za diplomatiju. Došao je u pratnji kratko podšišanog tipa, očigledno vozača ili nekog sličnog drkadžije iz ešalona pomoćnih poslova pri ambasadi.

U jednom trenutku, pre nego što će otpočeti razgovor, konzul se nadvio nada mnoom i uključio halogenu lampu čija me je svetlost ošinula po očima pojačavajući prizvuk pandurskog u atmosferi koja je obavijala ovu iznenadnu posetu. Na moju grimasu, diplomatski kreten je ugasio lampu i svi oni ubitačni luksu koji su mi opalili lice su nestali.

„Gospodine Lomiću, da li osećate poboljšanje?“

„Iskreno, zatičete me u pauzi između dve porcije morfijuma koje mi predstavljaju neizostavan obrok, rekao bih, s obzirom da bez toga ne bih mogao da preguram bolove.“

„Razgovarao sam sa lekarima. Oni ističu da će vaš oporavak potrajati. Isključuje se mogućnost da u narednim nedeljama budete prebačeni u Beograd na lečenje. Tako da za sada ostajete u Danskoj. Da li je to u redu? Da li vam možda nešto fali ovde?“

„Fale mi mirisi. Danima ne osećam nikakve mirise.“

„Žao mi je. Ako je za utehu, ovih dana vas je bilo mnogo u medijima. Punili ste ovdašnje novine. Srpska ajkula za reklame doživela nesreću u Danskoj! Bilo vas je i po srpskim novinama i portalima. Bojim se da će vas biti još više, doduše drugim povodom. Gospodine Lomiću, kod vas u jakni, upravo na garderobi bolnice, a ne verujem da su oni hteli nešto da njuškaju, pronađena je mala količina mezadeksa... Ne znam da li će se vaš slučaj, zbog kog ste u ovoj bolnici, vezivati za tu materiju... Ne znam, ne znam...“

Izgovorivši tri puta „ne znam“ konzul kao da je hteo da zamaskira svoju nameru da me ipak ošine u tom naizgled neveštom navođenju saznanja poteklog iz džeparenja moje garderobe od strane osoblja prijemnog odeljenja bolnice. Zatim je dodao:

„Lekarka je za vas rekla 'njegov krvotok uopšte nije čedan'. Ne znam, možda oni žele da opravdaju nesreću onim što su pronašli u vašoj krvi“, sricao je diplomata.

Ako je priča o mezadeksu u mojim džepovima i krvi delovala kao udarac koji mi je otvorio gard, onda je konzulovo sledeće izlaganje bilo kroše koji mi je demolirao arkadu.

„Ne bih želeo da vas baš u prvoj poseti ugnjavim, znam da imate jake bolove i ne bih hteo da vam još i ja odmažem, ali postoji jedna nejasnoća. Iz DPU mi je javljeno da ih je vaša nesreća potpuno iznenadila. Znae, baš to su istakli... Potpuno iznenadila.“

„Radio sam nekoliko spotova i kampanja za DPU pa ne znam čime bi ih to potpuno iznenadila moja nesreća?“

„Iznenadila ih je zato što je, kako sam shvatio, njima bilo stavljeno do znanja i to od vas, da se već nekoliko nedelja ili meseci nalazite na lečenju u nekoj klinici u inostranstvu. Ali iz sasvim drugih razloga...“

Ćutao sam.

„Mislim da i sami znate da je to zbog toga što je DPU naručilac kampanje za koju ste dobili novac unapred. Mislim da vam je jasna njihova radoznalost i zbunjenost,

pošto su agencije širom sveta donele vest o vašoj nesvakidašnjoj nesreći u Danskoj.“

„Gospodine konzule, osećam da ste i vi član DPU?“

„Da, ali ne nastupam kao istražitelj u ime stranke.“

„Zapravo, vi morate da nastupite kao moj zastupnik jer vam je u opisu posla da štitite interese zemlje i njenih građana u inostranstvu, a ja sam upravo to – građanin Srbije u inostranstvu.“

„Ja vas ne napadam, gospodine Lomiću. Samo sam želeo da vam prenesem ono što mi je javljeno iz centrale DPU u Beogradu. To je sve. Ne želim da vas dodatno uznemiravam, ali će sve ovo možda doneti i neku istragu. Pazite, gde je novac koji nestaje, tu je i istraga.“

„Novac koji nestaje?“, glumio sam iznenađenost.

„Oni smatraju, dakle DPU veruje, da je njihov novac, uplaćen vama radi angažmana za kampanju, nestao, ili da ste ga utrošili na sopstveno lečenje koje ipak niste prijavili na vreme. Ili... Da ostavimo mi te priče za kasnije, razgovaraćemo kada vam bude bolje. Neprijatno mi je da, dok vas gledam u zavojima, razgovaramo o tim stvarima. Drago mi je bilo, gospodine Lomiću. Nadam se da će, kada se naredni put vidimo, vaše stanje biti umnogome bolje nego danas i da...“

„Znači, ne planirate uskoro da dođete... Pošto ne verujem da će moje stanje drastično odskočiti nabolje u sledećih nekoliko dana.“

„Ne, ne, ne... Sigurno će to biti uskoro.“

Poslednju rečenicu srpski konzul je izgovorio zauzimajući gard u kom je bila primetna očigledna spremnost za što brži odlazak iz mog bolničkog boksa. Pošto se nismo mogli rukovati, mladi diplomata je zamahnuo visoko rukom kao da je takvim pokretom hteo da pokaže izuzetnu srdačnost. I njegov vozač je uputio pozdrav, ali mnogo diskretniji i očigledno kurtoazan.

Prisećajući se pojedinih segmenata susreta sa srpskim diplomatom nisam mogao da zanemarim „veliku zabrinutost“. Sve to mi je učvrstilo želju da što duže ostanem u bolnici, jer mi se ovih nekoliko kvadratnih metara učinilo kao jedini azil. Pogledao sam u crveno dugme za poziv medicinske sestre. Razmišljao sam da li da zatražim da me natankuje novom dozom morfijuma. Nisam bio siguran da li su stari i gotovo stalni bolovi proradili posle izvesne pauze na koju ih je naterala iznenadna poseta.

III

Apre tačno tri meseca i dvadeset četiri minuta nalazio sam se u *Queen Hermelin* hotelu u Brajtonu i konzumirao poslednju noć četvorodnevnog boravka na Kongresu medija i marketinga na koji me je poslala agencija *Pollock Advert*. Bili su to redovni skupovi na kojima su globalne poglavice advertajzinga otkrivale i objašnjavale koridore savremenog marketinga. Nekoliko izuzetnih likova držalo je posećena predavanja dok su iza njihovih tela i iznad lobanja bila raspuknuta i u grafikone složena polja piksela odaslatih sa turbo modernih tableta. Predstavljali su aparate za održavanje života posustale svetske privrede kojima su inženjeri propagande spasavali dinosauruske brendove a time i struku. Dokazivali su da je advertajzing neophodan u danima kada planetarna ekonomija ropće u predsmrtnom

grču i u epohi u kojoj berze vrište, a brokeri dobijaju infarkte brže nego što skokovi i padovi akcija stignu da se ažuriraju.

Poslednjeg dana u Brajtonu, posle ručka, na TV-u se prikazivala neka od repriza serije *Mad Men* koja je bila popularna među advertajzing grlima u Beogradu. Zaposleni u marketinškim agencijama pratili su je usled infekcije koju je posejao neko od pametnijih među njima.

Često sam u ovoj seriji prepoznao surovost advertajzing okoliša. Pripravnici su se u kancelarijama kompanije osećali kao srne u bekstvu. Kao da preskaču lovačke klopke izbegavajući da im se metalne kandže zariju u noge i iscepaju im fino tkivo. Ja sam se na početku tresao od kolegijuma i unakrsne vatre predloga i kritika kampanje. Ginuo sam od stresa kada bi me spopadale sumnje tokom stvaranja reklamne oblande brenda u embrionalnoj fazi. Saplitao sam se o podmetanja, gramzivost, krađe ideja... Ali vremenom sam očvrstnuo poput čeličnih nosača zakupljenih džambo-bilborda agencije u kojoj sam radio. Silovitošću ideja kosio sam konkurenciju poput bentlija koji u strahovitom galopu na auto-putu ostavlja slabije mašine kao tačke na horizontu.

Osnovna slabost – sujeta, ukрупnjavala se, mada sam je opravdavao stadijumom epidemije u svakoj marketinškoj agenciji. U dva slučaja pesnicama sam raspucavao kolege u kancelarijama tapaciranim haj-tek scenografijom. Čak sam u jednom od ta dva incidenta cimeru iz ofisa zario hemijsku olovku u venski sistem iznad

šake. Čitav slučaj opasno je flertovao sa otkazom ali su glavešine firme odlučile da zažmure jer sam uknjižio već dve monstruozno uspešne kampanje koje su kaparisali internacionalni ogranci i korporacije.

Moja kreativnost je uvažavana od eksperata branše, ali ipak nisam osetio nikakav korporativni patriotizam. Tačnije, bolelo me je za sve te osećaje pripadnosti firmi. Prezirao sam ispijanje alkohola sa kamaradima iz kompanije u finišu nagomilanih poslova ili na pauzama tokom kojih nisam mogao da ih izbegnem jer bi mi se prišljamčili pre nego što bih stigao da šmugnem u osamu. Prezirao sam trtljanja o poslu, konkurenciji, izgledima i prilikama na advertajzing horizontu u kom sam video samo kintu za plaćanje zadovoljstva.

Kako su svi veliki poslovi neizostavno zahtevali neprekidan flert, pa čak i čvrst zagrljaj sa vladajućim političkim strukturama, stranačke gubice su svakodnevno promicale agencijom čineći njen inventar. Taj striptiz moći kojem sam bio izložen među staklenim zidovima agencije bio je stalan i već gotovo nepodnošljiv.

Naravno, bile su neizbežne i poslovne večere – ti neizostavni rituali takozvane srpske elite s kojom sam morao da srčem viski ili kakvo drugo piće dok smo sklapali dilove za poslove i angažmane. Gledao sam kako glavešine kompanije insistiraju na prisnosti s političarima, glade njihovu narcisoidnost, uživaju u projekciji vlastite moći napabirčenoj iz kontakata sa stranačkim prvacima. Gledao sam i kako se uz kanapee, malene

komade roštilja i ekskluzivnih sireva i unikatne salate, pred političare dovode pripravnice agencije kako bi olakšale sklapanje poslova. Te mučenice su to doživljavale ne kao degradaciju, već kao jedinstvenu priliku da možda zauvek napuste svoje produžene studentske živote u iznajmljenim sobama. Nisu osećale nikakvo poniženje zbog toga što su ih političari konzumirali s nogu, poput kanapea. Ili što su paradirale svojim adutima pred zadriglim stranačkim prvacima i bile izložene kao komadi junetine na ovalima.

Gledao sam ih kako odlaze na ove večere u seksi čarapama i majičićama kupljenim na sniženju u robnoj kući *Nonaland* na Ceraku.

U pauzi od šljake trudio sam se da dekontaminiram veče od sumornog dana i na druge načine. Po pristizanju toplih večeri smirivao bih se sedenjem na terasi stana na Konjarniku i buljenjem u farove automobila koji se slivaju od naplatne rampe Bubanjski potok duž auto-puta ka Beogradu. U tim i sličnim trenucima gasio bih razdražljivost radnog dana.

U opuštenijim korporacijskim periodima, kada bi kampanje odlazile u *fade out*, trošio sam ravnopravno organe tela na instant veze i turbo izlaske začinjene svakakvim sredstvima koja bi mi pomogla da preguram noć u petak na subotu, posle čega sam subotnje podne dočekivao sa metalnim ukusom u ustima i strašnom glavoboljom za koju sam iz novinskih saveta saznao da ipak nije migrena.

U napadima preispitivanja i želje za pročišćenjem pronašao sam sopstvenu ispovedaonicu u kojoj sam skidao naslage gramzivosti, hedonizma i jurcanja za karijerom. Ne, to nije bila nikakva crkva od cigala i maltera kroz čije pore prodire tamjan. Moja crkva su bili novinski tekstovi kojima sam s vremena na vreme podsećao one što su me znali iz perioda pre advertajzing života na beskompromisno suočavanje s društvenim anomalijama i idiotlucima modernog konzumentskog populizma u kojem se gušila planeta. Napadao sam brokersko carstvo, te bankarsko-berzanske enklave pohlepe i arogantne budale koje rade u njima koristeći apstraktni novac klijenata za svoje i firmino klađenje. Obračunavao sam se s političarima, iako bih ponekad iz centrala stranaka dobijao signal da prestanem zbog sukoba interesa jer sam sve više bio uvlačen u njihove kampanje. Nažalost, privatni život se nije mogao baš odvojiti od poslovnog koji mi je, uostalom, i plaćao luksuznu privatnost. Ponekad bih dobio i opaki onlajn komentar onih koji su me etiketirali kao dvoličnog čoveka koji mefistofelovski korača životom i koji zato nema prava da osuđuje ološ, jer zapravo radi s takvim sojem ljudi, pa je čak postao i njegov neizostavni deo. Ipak, bilo je više onih koji su se oduševljavali mojim oštrim jezikom i otrovnom tastaturom s koje sam slao pakete oporih kritika današnjem svetu.

Ti novinski članci u kojima sam spirao grehe iz profesionalnog života bili su neka vrsta „tri puta Očenaš“ i

„jednom *Zdravo Marijo*“ ili savršeni branik od realnosti koju sam sve manje mogao da opravdavam.

Trenutna stvarnost bila je povratak u Beograd i priprema za sastanak sa DPU.

Svaki moj povratak sa putovanja bio je krcat setom. Čak su mi i aerodromi izgledali drugačije prilikom odlaska i povratka. *Departures* delovi vazdušnih luka bili su odeljci sreće koja se prosipa i očekuje da je zgrabite duž mermernih aerodromskih podova i tamo dalje kad izađete kroz staklena vrata koja otvara foto-ćelija i gde vas očekuje šatl bus. S druge strane, *Arrivals* boksovi bili su oblast iznenadnog raskida sa srećom i okončanje putovanja o kojem ste u ofisu sanjali mesecima i koje je pomagalo da premostite sve one odurne trenutke i trabunjanja kolega na poslu, jer je bilo lakše gutati sranja u očekivanju odlaska na destinaciju na kojoj ta korporacijska proseravanja važe koliko i valuta zemlje iz koje dolazite.